

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0117

Integrita Komise, zejména jmenování generálního tajemníka Evropské komise

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2018 o politice Komise v oblasti integrity, zejména pak pokud jde o jmenování generálního tajemníka Evropské komise (2018/2624(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na prohlášení Komise ze dne 12. března 2018 o politice Komise v oblasti integrity, zejména pak pokud jde o jmenování generálního tajemníka Evropské komise,
 - s ohledem na odpovědi, které poskytla Komise dne 25. března 2018 na otázky k písemnému zodpovězení, které položili členové Výboru pro rozpočtovou kontrolu, a na otázky během slyšení uspořádaného tímto výborem dne 27. března 2018,
 - s ohledem na čl. 14 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na služební řád úředníků Evropské unie a zejména na články 4, 7 a 29 tohoto řádu,
 - s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro rozpočtovou kontrolu,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že je zásadní, aby Evropská komise jako strážkyně Smluv jednala v souladu se zněním a duchem pravidel;
- B. vzhledem k tomu, že důvěru v evropský projekt a v Evropskou unii lze udržet pouze tehdy, pokud orgány Evropské unie budou jednat jako vzor chování v oblasti právního státu, transparentnosti a dobré správy a pokud bude zjevné, že mají dostatečný interní systém brzd a protivah, aby mohly přiměřeně reagovat v případě, že jsou tyto základní zásady ohroženy;
- C. vzhledem k tomu, že všechny orgány EU podle Smluv rozhodují samostatně ve věcech, které se týkají jejich organizační a personální politiky, a to i při jmenování vysoce postavených úředníků na základě jejich kvalifikace, zkušeností a důvěry v souladu se služebním řádem a příslušným jednacím řádem těchto orgánů;
- D. vzhledem k tomu, že pozice zveřejněné externě jsou nakonec často obsazovány výběrem interních uchazečů, kteří nesplňují požadavky na to, aby se přihlásili podle vnitřních pravidel, čímž dochází k obcházení řádného kariérního postupu;

- E. vzhledem k tomu, že jmenování pozic na vysoké úrovni, jako je generální tajemník, by mělo probíhat nezávisle na jiných jmenováních, čímž se předejde podezření z netransparentního souboru dohod a kompromisů uzavřených na základě výsadních informací;
- F. vzhledem k tomu, že evropská veřejná ochránkyně práv v současnosti provádí šetření dotčeného postupu jmenování, a Parlament je přesvědčen, že veřejná ochránkyně práv bude informovat Komisi a Parlament o svém názoru a o veškerých případných případech nesprávného úředního postupu, v nichž je třeba provést následné kroky;
- G. vzhledem k tomu, že Komise uznala nedostatky, pokud jde o její komunikaci v souvislosti s tímto jmenováním, a uznala potřebu posílit své úsilí v této oblasti;
- H. vzhledem k tomu, že výbory zaměstnanců jako zvolení zástupci úředníků orgánů EU požádaly o uplatňování transparentních postupů pro jmenování do všech řídicích funkcí;
- 1. lituje, že postup jmenování nového generálního tajemníka Evropské komise dne 21. února 2018 byl proveden způsobem, který vzbudil obecné pobouření a nesouhlas veřejného mínění, poslanců Evropského parlamentu a v rámci evropské veřejné správy; konstatuje, že výsledkem tohoto postupu je riziko ztráty dobré pověsti, a to nejen pro Evropskou komisi, ale též pro všechny orgány Evropské unie; vyzývá Komisi, aby uznala, že tento postup spolu s tím, jak o něm informovala sdělovací prostředky, Parlament a širokou veřejnost, negativně ovlivnil její pověst;

Skutkové okolnosti

- 2. bere na vědomí, že:
 - dne 31. ledna 2018 byla zveřejněna pozice náměstka generálního tajemníka se standardní lhůtou pro podávání přihlášek v délce deseti pracovních dnů (tj. do 13. února 2018);
 - přihlásili se dva uchazeči, jeden muž a jedna žena, oba z kabinetu předsedy Komise; nový generální tajemník byl jedním z uchazečů o tuto pozici; druhá uchazečka podala přihlášku o volné pracovní místo dne 8. února 2018, dne 12. února 2018 prošla celodenním hodnocením v hodnoticím středisku a svou přihlášku vzala zpět před pohovorem s Poradním výborem pro jmenování, který byl naplánován na 20. února 2018, a následně byla jmenována novou vedoucí kabinetu předsedy Komise;
 - nový generální tajemník prošel postupem stanoveným článkem 29 služebního řádu, jehož součástí je:
 - a) celodenní hodnocení v hodnoticím středisku (dne 15. února 2018);
 - b) pohovor (dne 16. února 2018), hodnocení a stanovisko (dne 20. února 2018) vydané Poradním výborem pro jmenování;
 - c) pohovor s komisařem odpovědným za rozpočet a lidské zdroje a předsedou Evropské komise (dne 20. února 2018);
 - z těchto pohovorů nebyly pořízeny žádné zápisy ani nebyla zaznamenána jejich délka;
 - sbor komisařů dne 21. února 2018 jednomyslně jmenoval vedoucího kabinetu předsedy Komise náměstkem generálního tajemníka;
 - následně na téže schůzi tehdejší generální tajemník oznámil odchod do důchodu

poté, co téhož dne ráno zaslal předsedovi dopis, v němž oznámil záměr odejít do důchodu ke dni 31. března 2018;

- předseda Evropské komise a jeho vedoucí kabinetu věděli již od roku 2015, že někdejší generální tajemník má v úmyslu odejít do důchodu krátce po březnu 2018, a tento záměr byl potvrzen na začátku roku 2018; předseda se však o tuto informaci nepodělil, aby neohrozil autoritu tehdejšího generálního tajemníka, ale oznámil ji svému vedoucímu kabinetu;
- když opakovaně selhalo úsilí předsedy Evropské komise o to, aby přesvědčil generálního tajemníka, aby úřad zastával i nadále, měl následně přinejmenším uvědomit komisaře odpovědného za rozpočet a lidské zdroje o tom, že brzy bude toto pracovní místo volné, aby mohly být běžným a osvědčeným způsobem včas podniknuty kroky k zaplnění tohoto volného místa;
- sbor komisařů na návrh předsedy a se souhlasem komisaře pro rozpočet a lidské zdroje, a aniž by jmenování nového generálního tajemníka bylo zařazeno na pořad jednání dané schůze, rozhodl přeložit nově jmenovaného náměstka generálního tajemníka s jeho pozicí v souladu s článkem 7 služebního řádu na pozici generálního tajemníka Evropské komise (přeřazení bez uveřejnění pozice);

Kariérní postup nového generálního tajemníka

3. bere na vědomí, že:

- nový generální tajemník se stal úředníkem Evropské komise jako úředník zařazený do platové třídy AD6 v listopadu 2004 poté, co uspěl ve výběrovém řízení AD COM/A/10/01; v roce 2007 byl povýšen do třídy AD7, do třídy AD8 v roce 2009, do třídy AD9 v roce 2011 a do třídy AD10 v roce 2013;
- s platností ode dne 10. února 2010, zatímco byl stále zařazen do třídy AD8 ve své základní profesi, byl přeřazen jako vedoucí kabinetu místopředsedkyně Redingové, kde zastával funkci vedoucího kabinetu s platovou třídou AD14 (tedy na úrovni ředitele) v souladu s pravidly o složení kabinetů, která tehdy platila (SEC(2010)0104);
- nový generální tajemník si od 1. dubna 2014 do 31. května 2014 vzal dovolenou z osobních důvodů s cílem působit jako manažer kampaně čelného kandidáta Evropské lidové strany (EPP) na předsedu Evropské komise;
- po návratu do zaměstnání dne 1. června 2014 byl přeřazen jako úředník v platové třídě AD14 jako hlavní poradce na generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti;
- poté, co nový generální tajemník uspěl ve výběrovém řízení, byl jmenován hlavním poradcem v Evropské bance pro obnovu a rozvoj s účinností od dne 1. července 2014; v návaznosti na toto jmenování se stal ve své základní profesi úředníkem zařazeným do třídy AD14;
- od 1. července 2014 do 31. října 2014 byl nový generální tajemník přeřazen s platovou třídou AD14 jako vedoucí přechodového týmu nově zvoleného předsedy Evropské komise;
- dne 1. listopadu 2014 byl přeřazen jako vedoucí kabinetu předsedy s platovou třídou AD15 v souladu s pravidly o složení kabinetů platnými od roku 2004 (viz rozhodnutí SEC(2004)0185, SEC(2010)0104 a C(2014)9002);

- dne 1. ledna 2017 byl povýšen ve své základní profesi (mimo přeřazení) do platové třídy AD15 jako úředník v rámci 10. kola povyšování vyšších úředníků, a to rozhodnutím přijatým sborem komisařů (PV(2017)2221); od schůze konané dne 21. února 2018 byl ve své základní profesi zařazen jako úředník Komise v platové třídě AD15 jakožto hlavní poradce na generálním ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti;
- 4. upozorňuje na mimořádně rychlý kariérní postup nového generálního tajemníka, který v průběhu období jen o málo delším než 13 let postoupil z třídy AD6 do třídy AD15, přičemž 8 let strávil v různých kabinetech (po působení v prvním kabinetu byl povýšen z třídy AD10 do třídy AD14, po působení ve druhém kabinetu byl povýšen z třídy AD14 do třídy AD15);

Kariérní postup někdejších generálních tajemníků

- 5. zdůrazňuje, že podle Komise se tři předešlí generální tajemníci stali ředitelem, generálním ředitelem a vedoucím kabinetu předtím, než byli přeloženi do funkce generálního tajemníka, zatímco nový generální tajemník předtím nezastával v útvech Komise žádnou vedoucí úlohu; poukazuje zejména na to, že dne 21. února 2018 nezastával funkci náměstka generálního tajemníka a že byl ve službě v základní třídě AD15 méně než 14 měsíců;

Postup jmenování

- 6. konstatuje, že podle Komise byl nový generální tajemník přeložen v zájmu služby podle článku 7 služebního řádu a že pozice nebyla zveřejněna proto, že dané pracovní místo nebylo považováno za volné; proto konstatuje, že se nemohl přihlásit žádný úředník, jelikož postup byl proveden formou přeřazení s pozicí, nikoliv přeložením v pravém slova smyslu, kterému by předcházelo řádné zveřejnění volného pracovního místa;
- 7. konstatuje, že Komise použila stejný postup přeložení podle článku 7 služebního řádu v případě tří předchozích generálních tajemníků (přeložení s pozicí namísto přeložení v pravém slova smyslu); zdůrazňuje však, že žádný z předchozích generálních tajemníků nebyl jmenován nejprve náměstkem generálního tajemníka a poté generálním tajemníkem na téže schůzi sboru komisařů; zdůrazňuje rovněž, že všichni tři předchozí generální tajemníci byli navrženi sboru komisařů na téže schůzi sboru komisařů, na které byl jejich předchůdce přeložen na jinou pozici nebo na které oznámil svůj odchod do důchodu;
- 8. zdůrazňuje, že jmenování formou přeložení inicioval předseda Evropské komise po dohodě s komisařem odpovědným za rozpočet a lidské zdroje a po konzultaci s prvním místopředsedou (který byl konzultován ohledně jména uchazeče, ale rozhodně nikoliv ohledně postupu);
- 9. uznává, že není obvyklým postupem v Komisi přeložit ředitele v platové třídě AD15 na pozice generálních ředitelů, ale bere na vědomí, že se Komise domnívá, že z právního hlediska se sbor komisařů mohl rozhodnout přeložit hlavního poradce na pozici generálního tajemníka;
- 10. táže se, proč Komise použila různé postupy ke jmenování náměstka generálního tajemníka a ke jmenování generálního tajemníka v případě téhož uchazeč a během téže schůze sboru komisařů;

Nález

11. zdůrazňuje, že z odpovědí Komise vyplývá, že předseda a jeho vedoucí kabinetu si byli od roku 2015 vědomi záměru někdejšího generálního tajemníka odejít do důchodu krátce po 1. březnu 2018, což tajemník potvrdil na začátku roku 2018; zdůrazňuje, že tato informace by byla umožnila řádný postup jmenování jeho nástupce, a to jedním ze dvou veřejných postupů stanovených služebním řádem: 1) jmenování sborem komisařů po zveřejnění pozice a v návaznosti na výběrové řízení podle článku 29 služebního řádu; nebo 2) přeložením v zájmu služby podle článku 7 služebního řádu, a to rovněž po zveřejnění pozice s cílem umožnit všem úředníkům, kteří o to budou mít zájem, o takovéto přeložení požádat;
12. bere na vědomí názor Komise, že zveřejnění pozice se nemá považovat za pravidlo podle služebního řádu, zejména s ohledem na pozici generálního tajemníka, která vyžaduje nejen zvláštní zkušenosti, ale též zvláštní úroveň důvěry ze strany předsedy a sboru komisařů;
13. zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že byl zvolen postup přeložení podle článku 7 služebního řádu ve formě přeřazení nově jmenovaného náměstka generálního tajemníka s pracovním místem na pozici generálního tajemníka, nebylo nutné zveřejnit pracovní místo někdejšího generálního tajemníka, který odchází do důchodu; konstatuje, že ačkoliv týž postup byl použit pro jmenování předešlých generálních tajemníků, tyto osoby předtím zastávaly pozici generálních ředitelů a měly velkou řídicí a rozpočtovou odpovědnost; zdůrazňuje však, že tato tradice nezveřejňování dosáhla svých mezí, jelikož neodpovídá moderním standardům transparentnosti, jimiž by se měla řídit Komise, Evropský parlament a jiné orgány EU;
14. bere na vědomí rozšířený postup Komise obsazovat pozice formou interního přeložení v podobě přeřazení s pozicí, a to i v případě pozic vyšších úředníků; i když uznává široký prostor pro vlastní uvážení, kterým orgány v tomto směru disponují, je znepokojen, že tento postup může ohrozit zásadu rovných příležitostí a výběr nejlépe kvalifikovaných uchazečů; vyzývá všechny orgány Unie, aby obsazovaly pozice formou těchto přeložení, pouze pokud náležitě uvědomí pracovníky v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, a aby dávaly přednost otevřeným a transparentním postupům, jejichž cílem je vybrat nejlépe kvalifikované uchazeče;
15. zdůrazňuje, že pouze předseda, komisař odpovědný za rozpočet a lidské zdroje, první místopředseda a někdejší a nový generální tajemník věděli před schůzí sboru komisařů ze dne 21. února 2018, že bude předložen návrh na okamžité jmenování nového generálního tajemníka;
16. konstatuje, že tento postup patrně všechny ostatní členy sboru komisařů překvapil a že se tak předešlo konání diskuse s komisaři, jelikož jmenování nového generálního tajemníka nebylo na pořadu jednání schůze sboru komisařů ze dne 21. února 2018;
17. je vážně znepokojen tím, že by takový postup jmenování nového generálního tajemníka mohl zpochybnit předchozí postup jmenování náměstka generálního tajemníka, jelikož je možné, že postup nesloužil v první řadě účelu obsadit toto prázdné pracovní místo, ale umožnit přeložení této pozice na pozici generálního tajemníka podle článku 7 služebního řádu, aniž by bylo nutné tuto pozici zveřejnit; domnívá se, že ačkoliv takovýto postup může být v souladu s čistě formálními požadavky, je přesto v rozporu s

duchem služebního řádu a bránit soutěži o pozice ze strany všech ostatních způsobilých pracovníků;

Závěry

18. je zklamán tím, že ani jeden komisař patrně nezpochybnil toto překvapivé jmenování, nepožádal o odložení rozhodnutí o jmenování ani nepožádal o diskusi o zásadě úlohy budoucího generálního tajemníka v Komise a o výkladu této úlohy a současně nepodotkl, že tento bod nebyl na pořadu jednání;
19. připomíná, že generální ředitelé evropských orgánů nesou jako pověření úředníci odpovědnost za stovky pracovníků a za plnění nemalého rozpočtu a rovněž že mají povinnost na konci každého finančního roku podepsat prohlášení o věrohodnosti ve výroční zprávě o činnosti; zpochybňuje proto tvrzení Komise, že pozice vedoucího kabinetu předsedy by mohla být považována za rovnocennou pozici generálního ředitele, pokud jde o řídicí a rozpočtovou odpovědnost, aniž by uchazeč předem zastával takovou pozici, jak tomu bylo v případě předchozích generálních tajemníků Komise; poukazuje na to, že interní sdělení předsedy Komise ohledem složení soukromých kanceláří členů Komise a útvaru mluvčího Komise ze dne 1. listopadu 2014 není nadřazeno služebnímu řádu ani jej nemění;
20. konstatuje, že jmenování generálního tajemníka ve dvou krocích by mohlo být považováno za jednání ne nepodobné převratu, které se pohybuje na hraně, a možná dokonce za hranou právních předpisů;
21. zdůrazňuje, že Parlament nebyl s to shledat jakoukoliv „závažnou a naléhavou situaci“, jak vysvětlily právní služby Parlamentu, která by odůvodňovala použití postupu přeražení podle článku 7 služebního řádu, aniž by byla pozice zveřejněna;

Požadované opatření

22. je si vědom toho, že zrušení kladného správního aktu obecně není možné kvůli právním překážkám, ale přesto žádá Komisi, aby postup jmenování nového generálního tajemníka znovu posoudila s cílem dát možnost jiným možným uchazečům v rámci evropské veřejné správy podat přihlášku, a tím umožnila širší výběr z případných uchazečů z téže funkční skupiny a platové třídy; vyzývá Komisi, aby v budoucnu vedla otevřená a transparentní výběrová řízení;
23. poukazuje na to, že aby bylo možné zachovat vynikající a nezávislou, loajální a motivovanou veřejnou službu, je třeba uplatňovat služební řád co do ducha i litery; zdůrazňuje, že k tomu je třeba zejména plně dodržovat články 4, 7 a 29 služebního řádu, tak aby „jakmile orgán oprávněný ke jmenování rozhodne o obsazení každého volného pracovního místa, uvědomí o tom úředníky uvedeného orgánu“, a tento závazek v oblasti transparentnosti je třeba dodržovat i v případě přeložení podle článku 7 služebního řádu s výjimkou naprosto mimořádných a řádně odůvodněných případů, jak uznal Soudní dvůr;
24. připomíná, že pouze náležité zveřejnění volných pracovních míst může zajistit široký výběr nejkvalitějších uchazečů zohledňující rovnováhu žen a mužů, čímž budou zajištěna poučená a optimální rozhodnutí o jmenování; zdůrazňuje, že se všechny evropské orgány a instituce musí vyvarovat postupů zveřejňování, jejichž jediným účelem je splnit formální požadavek na zveřejnění;

25. doporučuje, aby byly posíleny rozhodovací postupy a řízení sboru komisařů s cílem předejít jakémukoliv nahodilému bezmyšlenkovitému schvalování jmenování nebo jiných důležitých rozhodnutí, a že je proto nezbytné, aby všechny tyto body byly součástí návrhu pořadu jednání;
26. vyzývá v této souvislosti všechny orgány a instituce Evropské unie, aby rovněž zastavily postup „dosazování“ lidí na pozice, čímž vzniká riziko, že budou postupy znehodnoceny, a tudíž bude ohrožena důvěryhodnost EU; zdůrazňuje, že politický vliv nesmí ohrozit uplatňování služebního řádu; zastává názor, že veškerá volná pracovní místa by měla být v zájmu transparentnosti, integrity a rovných příležitostí zveřejněna; zdůrazňuje, že pokud se orgány přesto rozhodnou, že se od této zásady odchýlí, měly by tak činit pouze v rámci úzkého prostoru pro vlastní uvážení, který stanovila judikatura Soudního dvora Evropské unie;
27. navrhuje, aby úředníci z orgánů zastupujících pracovníky zasedali ve výběrových komisích vyššího vedení Parlamentu;
28. žádá Komisi a všechny ostatní dotčené orgány EU, aby zrušily veškerá rozhodnutí, jimiž považují funkci vedoucího kabinetu předsedy za rovnocennou funkci generálního ředitele a funkci vedoucího kabinetu komisaře za rovnocennou funkci ředitele; rovněž žádá Komisi, aby zajistila, že příští přezkum služebního řádu v rámci řádného legislativního postupu zajistí cenné profesní příležitosti jak pro úředníky, kteří mají tradiční kariérní postup, tak pro členy kabinetů:
 - s ohledem na článek 7 tím, že objasní postup přeložení v případě přeřazení s úředníkovou pozicí, který byl zatím rozpracován pouze v judikatuře,
 - začleněním příslušných vnitřních pravidel pro členy soukromých kanceláří/kabinetů a
 - stanovením zcela transparentních postupů pro jmenování generálních tajemníků;
29. vyzývá Komisi, aby před koncem roku 2018 přezkoumala svůj správní postup pro jmenování vyšších úředníků s cílem plně zajistit, že je vybrán nejvhodnější uchazeč, při zachování co nejvyšší úrovně transparentnosti a rovných příležitostí, čímž se rovněž vytkne příklad pro ostatní evropské orgány;
30. uznává, že článek 17 jednacího řádu Komise přiznává generálnímu tajemníkovi, který by měl mít rozsáhlé manažerské zkušenosti a důvěru předsedy, zvláštní řídicí povinnosti; považuje za nutné aktualizovat a objasnit tato pravidla s cílem zaručit neutralitu úlohy generálního tajemníka ve (stranickém) politickém prostředí; očekává, že bude o takovéto aktualizaci informován do září 2018;

o

o o

31. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení všem evropským orgánům.